

Արման Մելիքյան. Վերահսկվող սարածքը հայ փախսականի իրավունքները դաժանաբանելու հիմնական երաշխիքն է

ԼՂՏ-ն արհեստականորեն դուրս է մղվել կարգավորման գործընթացից

ԹԱԹՈՒՆ ՏՎՈՒԹՅԱՆ
Ստեփանակերտ
Երեկ ուժեղ տրեյդինգի ԵԱԳԿ Մինսկի խումբը Բախլից Երեւանով ժամանեց Ստեփանակերտ՝ դարաբարյան կարգավորման բանակցությունները բարձրացնելու Լեռնային Ղարաբաղի իշխանությունների հետ: Միջնորդների այս այցը առաջինը է ԼՂՏ-ում հունիսի 19-ին սեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրություններից հետո եւ երկրորդը 2005 թվականի ընթացքում: Յուրի Մեդվեդևը (Ռուսաստան), Բեռնար Ֆասիեն (Ֆրանսիա) եւ Սթիվեն Մանը (ԱՄՆ) հունվարի 30-ից փետրվարի 6-ը ԵԱԳԿ փաստաթուղթով առաջարկեցին հետ քննել էին դարաբարյան ուժերի վերահսկ-

ողության սակ գնվող քանակներում՝ Ջեյրաբադում, Աղդամում, Ֆիզուլիում, Ջեբրայիլում, Ջանգելանում, Ղուբաթիլում եւ Լաչինում:
Միջնորդները Ստեփանակերտ միջին ժամանակին կեսօրին, սակայն Երևանի դաժանաբանական ճանապարհը մասնաճյուղից հետաձգվում էր, ի վերջո նրանք Երևանից Ղարաբաղ ճանապարհվեցին ավստրիացիներով: Նախագահ Արկարի Ղուկասյանի հետ համաձայնագրի մասին հարցազրույցում մեծ է կայանար երեկ ուժեղ տրեյդինգը ԵԱԳԿ-ում: Այլ հանդիպում նախատեսված չէ, եւ նախագահ Ղուկասյանի հետ բանակցություններից անմիջապես հետո Մինսկի խումբը կվերադառնա Երևան:
Ղարաբաղյան իշխանությունները

հետ համաձայնագրի հանդիպման «Ազգը» կանոնադրական վաղվա համարում: Նկատելով, որ Ստեփանակերտում լայն շարժումներ են արձանագրվում դարաբարյան կարգավորման գործընթացում հնարավոր առաջընթացի մասին հայտարարություններում: ԼՂՏ արժանապատիվ Արման Մելիքյանը մեզ հետ ունեցած կարճատև զրույցում նկատեց, որ դարաբարյան կարգավորման բանախոսում է փոփոխել Ստեփանակերտի եւ Բախլի ուղիղ բանակցություններում, իսկ վերահսկելի սարածքների եւ փախսականների հարցերում հենց Ստեփանակերտը կարող է դաժանաբանականություն կրել:
Sbu էջ 2

ՀԵՏԱԳՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆԵՆԵՐ

Թուրքիան կզարգացնի արևելյան սարածափերը, հայաստանը կստանա արևմտյան ծախսերը

Իհարկե, եթե բացվի հայ-թուրքական սահմանը

ՄԱՐՄԵՆ ԿԱՐՈՒԹՅԱՆՅԱՆ
Հայ-թուրքական սահմանի բացումը մի քանի օգուտներ կարող է առաջացնել ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Թուրքիայի համար: Սա, ըստ ՏՃՏ-

նավորապես, ըստ աշխարհագրորդների, կունենան արևմտյան առևտրում սրահայտնի ծախսերի անկում եւ առևտրային հոսքերի աճ: Նման ենթադրությունը

ARMENPRESS

Համախառնաբանական հիասթափություն կարսահայտի

Եթե պարզվի, որ բաշխիչ ցանցերը վաճառվել են առանց ընթացակարգերի պահպանելու

Համախառնաբանական երեւոյան գրասենյակի ղեկավար Ռոզեր Ռոբինսոնը, երեկ, Պասադենայի լրագրողների հարցերին, նշեց, որ «Հայաստանի էլեկտրաէներգետիկ» վաճառքի մասին տեղեկությունը ստացվելու համար իմեն առայժմ որեւէ զրույց չի հարցում չի ներկայացրել Հայաստանի կառավարությանը: Նա հայտնեց, որ ոչ մասնագետական խոսակցություն է ունեցել հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի հետ: ՀԲ ներկայացուցիչը հայտնեց, որ այդ հարցով իր անհանգստությունն է հայտնել նաեւ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը: Միակ նորությունը, որ Ռոզեր Ռոբինսոնը հայտնեց, այն է եղել, որ երեկ առավոյան հանրային ծառայությունները

կարգավորող հանձնաժողովը նախ է ուղարկել ցանցերի սեփականատեր ընկերությանը: ՀԲ ներկայացուցիչը առաջիկա օրերին ոչ մասնագետական հանդիպումներ է ունենալու կառավարությունում: Համենայն դեպս, նա հավաստեց, որ սա օրակարգային առաջնահերթ հարցերից է լինելու: Եթե բաշխիչ ցանցերը վաճառված լինեն առանց թայմանագրում եւ լիցենզիայում նշված թայմանների կատարման, ապա Համախառնաբանական իր հիասթափությունը կհայտնի դրան: Ու, ըստ Ռոզեր Ռոբինսոնի, ազդանշան կլինի, որ Հայաստանում օրենքի գերակայությունը չի լիարժեքացվում, ինչն էլ հետեւում կունենա մյուս ծրագրերի վրա: «Մեր նպատակն է բարելավել գործարար

միջավայրը Հայաստանում, բայց ինչպե՞ս է դա արվելու, եթե օրենքի գերակայությունը չի լիարժեքացվում», սեման հարցադրում կատարեց ՀԲ երեսնյան գրասենյակի ներկայացուցիչը:
Առաջիկա երկու շաբաթվա ընթացքում իրավիճակը կդարձվի: Այս կարծիքը հայտնելով, Ռոզեր Ռոբինսոնը ասաց, որ չի կարող յուրաքանչյուր անկողնի առնչությամբ զանգել վարչապետին եւ ճեշել դրա խնդիրը: «Միզուց եմ արդարում է, որ գործարար ցանկանում են կատարել, բայց դեռ չեն կատարել», ասաց նա, ավելացնելով, որ այստեղ ինչ-որ մեկը թյուրմատյան մեջ է, որը մեծ է լարվել:
Ա. Մ.

սական հաղափակության եւ իրավական խորհրդակցության հայ-եվրոպական կենտրոնի (AEPLAC) կառավարության ղեկավար իրականացրած «Հայ-թուրքական սահմանների բացման սենսակալ հետազոտությունը Հայաստանի արտաքին համար» հետազոտական աշխատանքի արդյունքների, հիմնական ենթադրությունն է: Հետազոտության մեջ փորձ է արվել գնահատել սահմանների բացման ազդեցությունը Հայաստանի արտաքին առևտրի եւ սենսակալ ցուցանիշների վրա: Այդ նպատակով օգտագործվել է հաշվարկային ընդհանուր հավասարակշռության (CGE) մոդելը:
Երեկ, հրապարակելով հիշատակված աշխատանքն ու ներկայացնելով հիմնական ենթադրությունները Հայաստանի արտաքին առևտրի վերաբերյալ, AEPLAC-ի հայաստանյան սնօրեն Տիգրան Ջրաբաբյանը նշեց, որ աշխատանքն իրականացվել է մեծ ժամանակաշրջանում: Ըստ այդմ սահմանների վերաբացմամբ Հայաստանի համար հնարավոր օգուտները մի քանիսն են, մաս-

նաճառաբանված է նաև, որ կունենան այլընտրանքային ճանապարհ վրացականի համեմատությամբ, հնարավոր կլինի դուրս գալ միջերկրածովյան նավահանգիստներ: Պրն Ջրաբաբյանը որոշ օրինակ նշեց, որ սարածության առումով Բաթումից Մարսել եւ Բեյրութից Մարսել տեղափոխումները գնալիս արժեքները կունենան մոտ 7 անգամ, քանի որ միջերկրածովյան նավահանգիստներն ավելի մեծ սարողությամբ նավերի ընդունման հնարավորություն ունեն, ի հակադրություն սեւծովյան նավահանգիստների:
Բացի վերը նշված օգուտից, սահմանների բացմամբ, Տիգրան Ջրաբաբյանի խոսքով, Հայաստանը կունենա արտաքին առևտրի վերաբերյալ, վերջնական ստանդարտ, փոխկապակցված սարածափերային երկրամասերի եւ մասնավոր ներդրումների աճ, ինչպես նաեւ եվրոպական ինտեգրման ավելի իրական հնարավորություններ:
Sbu էջ 2

Թուրքիայի վարչապետը հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը համարել է երկրորդական

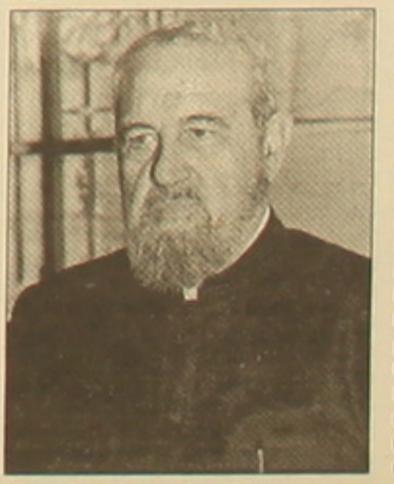
Թուրքիայի վարչապետ Ռեզեփ Երդոհանը երեկ Սան Ֆրանցիսկոյում ունեցած ելույթի ժամանակ ասել է, որ «Հայաստանը մեծ է իր գործերը դուրս բերի Լեռնային Ղարաբաղի զավթած սարածքներից եւ դրանք հանձնի Ադրբեջանին»: Նա նշեց, որ սարբեր երկրների խորհրդարաններում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման փաստը չի լուծում հայ-թուրքական հարաբերություններում առաջացած խնդիրները: Նա կոչ է արել Հայաստանի կառավարությանը չօգտագործել 2 հարյուրամյա ժողովուրդների մասնական անցյալը եւ թեմանով չստանալ, քանի որ կան ավելի կարեւոր խնդիրներ, որոնք մեծ է կարգավորվեն առաջին հերթին:

Չավախահայերը կրկին դիմել են Վրաստանի իշխանություններին

Չավախի հայերը երեկ հանդես են եկել հայտարարությամբ՝ Վրաստանի կառավարությանը կոչ անելով վերացնել սեղծված լարվածությունը, որի հիմնում հայերին տեղափոխելու նպատակ հետադարձ սեղծված իշխանությունների հաղափակությունն է: Նրանք խոր մտախոհություն են հայտնել նաեւ Ախալցխայի հայկական դրոշմի սնօրենի արտոնաբար աշխատանքից ազատելու եւ նրա փոխարեն հայ համայնքի հարգանքով աշխատանքից հանելու մասին: Հասուկ ընդգծվել է նաեւ Սամցխե-Չավախում սեղծված սոցիալ-սենսակալ ծանր վիճակը:
Ռ. Պ.

Վախճանյանի Ըստի արք. Աճեմյանը

Մայր արքունի Էջմիածինը, կրթության եւ գիտության նախարարությունն ու Երեւանի ժողովրդական համալսարանը երեկ առավոյան գումարեցին մահը Հայ եկեղեցու՝ արքիմիտրոսի մանավանդ վասակի իմաստով ավագագույն ստասպորներից մեկի՝ ԵՊԳ աստվածաբանության ֆակուլտետի հիմնադիր ղեկավար Քերո. Տ. Շահե արք. Աճեմյանի: Մահը թաքստել է հուլիսի 13-ի վաղ առավոյան, կյանքի 79-րդ տարում, երկարատե ու ծանր հիվանդությունից հետո:
Դժվար է մասկերացնել Հայ եկեղեցու վերջին 50 եւ ավելի արքիմիտրոսի ամբողջական ժամանակներում առանց Շահե արքայի մասնակցության: Կինելով խոր եւ բազմակողմանի զարգացման տեղ անձնավորություն, սիրալից ֆրանսերեն, արաբերեն եւ անգլերեն լեզուներին, դիվանագիտական կարողություններով եւ հարաբերություններ մեկնելու քննադատ ծիրով օժտված եկեղեցական, դեռեւս արեղայության քննադատ նա աչի է ընկել կարեւոր ու դժվարին առաջնություն-

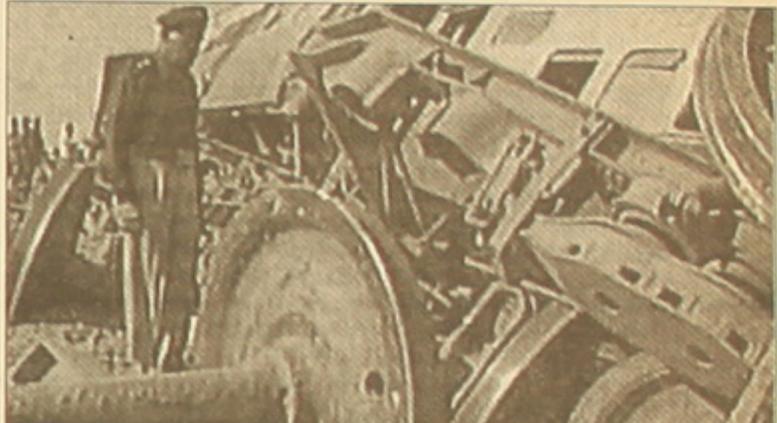
ներ սանձնելու ընդունակությամբ: Ազգային-եկեղեցական մեր կյանքում, անցնող 4-5 սասնամյակներին, չի եղել կարեւոր ոչ մի ձեռնարկ, երբեմն լայնակալ հարցեր, որին Շահե արքայանք չի քննել իր անմիջական մասնակցությունը, միջի քառ եւ ի ղաշարանություն Մայր արքունի Էջմիածինի:

Վերջին սասնամյակին մեծապես հաստատված լինելով Հայաստանում, Շահե արքայանք իր ամբողջ ուժն ու կարողությունն ի ստանդարտը այստեղ ակադեմիական-համալսարանական մակարդակի բարձրացնելու աստվածաբանությունը որոշեց գիտություն: Օգտագործելով իր միջազգային կապերը, նյութական միջոցներն ու զուտ հանգանակելու կարողությունները, հիմնադրեց Երեւանի ժողովրդական համալսարանի աստվածաբանության ֆակուլտետը: «Կյանքիս ամենն հանգիստ, եղանակ եւ արդյունաբեր օրերը կապիմ», ասում էր նա ֆակուլտետի ղեկավար իր գրասենյակում, օրվա դասախոսություններից ու հոգսերից թաքստում: Հրատարակեց կարեւոր գրքեր, օգնեց Մատենադարանին եւ Ազգային ակադեմիային, նպաստեց Հայաստանում քրիստոնեական դաստիարակությանը, քաղաքային հեռուստատեսությամբ, գեղարվեստի ծննդաբանում, սարբեր լսարաններում: Հանգիստ իր հոգնաքանք մարմնին:
Ս. Պ.

Երկաթուղային խոշոր աղետ Պակիստանում

Երկ առավոյան Պակիստանում իրար են բախվել միանգամից երեք գնացքներ: Տեղական լրատվամիջոցների սվայներով, ահալոր աղետի զոհերի քիվն անցնում է 300-ից: Կայարանում վառված կանաչ լուսը, իր էլեկտրաբարձով հետեւից մխրձվել է «Քվեսա էֆուրեսի» մեք: Ավանտեսների վկայությամբ, բախման հետեւանով ոչնչացել է

Վիրավորվել է մոտ 1000 մարդ: Պակիստանի PTV համայնից հեռուստանկերությունը նշում է, որ փրկարարական աշխատանքները բարու-նակվում են, եւ զոհերի քիվը կարող է աճել: Ֆրանսիայի սվայներով, աղետը տեղի է ունեցել առավոյան ժամը 4-ին, երբ Գոսկի ֆաղափ կայարաններից մեկում (Կարաչիից 400 կմ հյուսիս-արեւելք) բախվել են 3 մարդասար գնացքներ: «Կարաչի էֆուրես» մեքընթացի մեքենավարը, իրեն վերագրելով տեխնիկական դատարաններով «Քվեսա էֆուրեսի» աղետը 15 վազոն: Վերջին սվայների համաձայն, ռելսերից դուրս է ընկել 19 վազոն, հարվածելով այդ դահլիճ անցնող «Թազգամ էֆուրես» մեքընթացին: Գարուստավոր մարդիկ մնացել են ճգմված վազոններում: Վիրավորներին սեղափոխում են մեքենա ֆաղափների հիվանդանոցներ: Երկաթուղիների վարչության սեղական բաժանմունքի ներկայացուցիչ Սուժամադ Աւարաֆի խոսեց, որ, երբեք եւ ծոնով վազոններից բոլոր վիրավորներին հանելու համար զգալի ժամանակ կոհանգրվի:

Վերջերս մոսկովյան «Россия» հեռուստատեսությանը տեղի տվեց նույնպիսի տեսիլներ: 20-րդ դարի առաջին քառորդի աշխարհագրունց իրադարձությունների հորձանուսում հայտնված Անասաս Միկոյանին իր կյանքը կառուցել է մեծ խնայողությամբ: Ինչպես մեր ժամանակներում՝ 15 տարի առաջ, այնպես էլ 1917 թ., հասարակական կացութաձեւի 180 ասփճան փոփոխությունը բերեց ողբերգական իրադարձություններ, որոնց ընթացում միլիոնավոր քաղաքացիներ զոհվեցին: Սույն հեղափոխությունը իրականացնողներն ու նվիրյալները: Նոր իշխանության համար կատարյալ մայրամուտը խորհրդային խոշոր անհա-

ժամանակները դավադիր էին, յուրաքանչյուրը հսկում էր կողմի կանգնածին: Միկոյանը ոչ մի հնարավորություն չուներ օգնելու հայրենակիցներին: Ավելին, Երեւանում դեռ չէին սկսել առաջին միացը, երբ դուրսը բացվեց եւ ներս մտավ Թիֆլիսից ժամանած Բերիան՝ ասես Միկոյանի վրա կրկնակի հսկողություն սահմանելու միտումով:

Վերջինս համար: Ժամանակները դավադիր էին, յուրաքանչյուրը հսկում էր կողմի կանգնածին: Միկոյանը ոչ մի հնարավորություն չուներ օգնելու հայրենակիցներին: Ավելին, Երեւանում դեռ չէին սկսել առաջին միացը, երբ դուրսը բացվեց եւ ներս մտավ Թիֆլիսից ժամանած Բերիան՝ ասես Միկոյանի վրա կրկնակի հսկողություն սահմանելու միտումով:

«Տակաճգնաժամային լավագույն մենեջերը»

Տակաճգնություններ Լեո Բոնոսեյն Տրոյկին, Կամենե Ռեզեֆելը, Զինովեյ, Չերեխնիկին, Ֆրունզե, Կիրովը, Օրջոնիկիձեն, Տուխաչեւսկին, Մալենկովը, Մոլոտովը, Կազանովիչը, Խուսեյնովը եւ շատ ուրիշներ: Տասնամյակներ տեւած այդ ժամանակներում կանգուն մնաց մեկ մարդ՝ Անասաս Միկոյանը: Գեներալը հայացք նետելով այդ մարդու անցած ճանապարհին եւ գործունեությանը, զարմանալ, ինչու չէ, նաեւ հիանալ կարելի է նա ինքնակամ, ճկուն մտով, սթափ կոռուցելու կարողությամբ: Պատահական չէ, որ նույն դարաշրջանում նա համարում է 20-րդ դարի լավագույն դիվանագետներից մեկը, համեմատելով այնպիսի գիգանտների հետ, ինչպիսիք էին Թալեյրանն ու Մեսերիֆը:

Տարերյալ դիվանագետներին եւ ժողովրդական գործիչներին սարկիչ հարցերով ու սուր բանավեճերով ները զգելու եւ ֆրեյմաթոր դուրս հանելու սովորությամբ: Միկոյանի նկատմամբ հակառակը կատարվեց: Միկոյանը զարմացրեց ժողովրդային կասկածները սուր եւ հուճկոտ դատաստաններով: Նույնիսկ Միկոյանին կասկածող հարցին. «Արդյո՞ւնք մա չի՞ դատարանում իր թեկնածությունն առաջարկել սեմանում»:

Մարտիկն բարեկամներ խորհուրդ սկսեցին դիմել Միկոյանին: Վերջինս կարողացավ իր հայրենակցի գլխից հեռացնել Դանոկյան սուրը:

Կուրբայական (Կարիբյան) ճգնաժամի օրերին՝ 1962 թ., երբ աշխարհը կանգնած էր երրորդ համաշխարհային պատերազմի փաստի առաջ, Միկոյանի դիվանագետական փայլուն գործողությունների շնորհիվ հնարավոր եղավ խուսափել համաշխարհային աղետից: Կուրբայական ճգնաժամի խաղաղ լուծումը «Միկոյանի ամենակարեւոր «դեր»-ը էր համաշխարհային դիվանագետության մեջ»: Այս առիթով 60-ականների համերկյան մամուլը Միկոյանին համարեց «մեր ժամանակների հակաձգմաժամային լավագույն մենեջերը»: 1963 թ. Անասաս Միկոյանի ակնհայտ միջամտությամբ Արաւստյան դաշտավայրից դուրս մղվեց բնաջրակի արտոնությունը, որը ծանր բեռ էր մեր գյուղատնտեսության համար: 1964 թ. Միկոյանը ընտրվեց ՍՍՀՄ Գերագույն խորհրդի նախագահության նախագահ: Սովորաբար այս դատարանից էր սկսվում ֆաղթյունային անդամների դատաւարողությունը գործընթացը: 1965 թ. լրացավ Միկոյանի 70 տարին: Նոյեմբեր ամսին նա անցավ թոշակի:

Առավել մեծ է Միկոյանի ծառայությունը Գարեւազանի դատարանի սարհմերին: Գարեւազանի աշխատանքը, որ ուր ու գիշեր չէր դարձրում Միկոյանի համար, կարող էր բանակի բոլոր տեսակի մասկարաւունների, էվակուացիոն խնդիրների հետ: Պատահական չէր, որ դեռ 1943 թ. Միկոյանը արժանացավ Սոցիալիստական աշխատանքի հերոսի կոչման: Պատերազմից հետո Միկոյանը մնաց որդես Սինիսերների խորհրդի նախագահի տեղակալ եւ արտաին առեւտրի մինիստր:

Անասաս Միկոյանը հայ ժողովրդի իմաստուն զավակներից է: Նա հայ մարդու ազգանունը արժանապատիվ ներկայացրել է աշխարհին: Թերահավասների համար ասեմ, որ անցել են այն ժամանակները, երբ աշխատում էր «ով մեզ հետ չէ, եւ մեր դեմ է» զազանաբար կարգախոսը: Մենք մեք ենք հակադրում, որ անհրաժեշտ է արժանի մասնակցել հայ ժողովրդի ակամավոր զավակներին, անկախ նրանց կուսակցական, ֆաղափական եւ այլ կողմնորոշումներից: Այսօր մենք ամենաարթըր ձեւերով եւ մտեցնումներով մեք ենք մեքերն Անասաս Միկոյանին, Աղասի Խանջյանին, Իվան Թեւոյանին, մարտալիստայակով-համալիրացին եւ հայ ժողովրդի շատ այլ արժանավոր զավակներին:

1949-52 թթ.՝ տեղի ունեցող ստալինյան սարհմերին Ասալին արդեն հավաքեց իր հրավիրում Միկոյանին: Նրան այլեւս չէր հրավիրում նույնիսկ ֆաղթյունային միսերին: Միկոյանը գրում է. «...Նրա դժգոհությունը Մոլոտովից եւ ինձից, որքան հասկանում եմ, վաղուց էր հասունացել... համարում մեզ նա տեսնում էր իր մութ գործերի վկաներին... Նրա՞ սարհմերին հետ սրվող հիվանդ կասկածամտության դարա՞գայում մենք մեք ենք վերանայինք»:

Ասալինի մահից հետո Անասաս Միկոյանը նորից իր ակնհայտ ֆաղափական ու սնտեսական գործունեության բարձրակետում էր: Կոմկուսի XX համագումարում Միկոյանը կրֆոն ելույթ ունեցավ Ասալինի հասցեին եւ զարմացրեց բոլորին «կասեգորիկ որոշակիությամբ»: Այդ սարհմերին Միկոյանը փայլուն դրսեւորեց իր դիվանագետական ունակությունները: Դա վերաբերում է թէ՛ 1956 թ. Լեհաստանում տեղեկված ճգնաժամին, թէ՛ հունգարական դեմոկրատիայի, ինչի արդյունքում հնարավոր եղավ խուսափել մեծ արյունահեղումներից:

1956 թ. ՍՍՀՄ Գերագույն խորհրդի դատաւարության թեկնածու Անասաս Միկոյանը Երեւանի իր ընտրողների ընդհանուր ժողովում ելույթ ունեցավ, հակադրեց Երեւանի Գարեւազանի ստեղծա-

Անասաս Միկոյանը հայ ժողովրդի իմաստուն զավակներից է: Նա հայ մարդու ազգանունը արժանապատիվ ներկայացրել է աշխարհին: Թերահավասների համար ասեմ, որ անցել են այն ժամանակները, երբ աշխատում էր «ով մեզ հետ չէ, եւ մեր դեմ է» զազանաբար կարգախոսը: Մենք մեք ենք հակադրում, որ անհրաժեշտ է արժանի մասնակցել հայ ժողովրդի ակամավոր զավակներին, անկախ նրանց կուսակցական, ֆաղափական եւ այլ կողմնորոշումներից: Այսօր մենք ամենաարթըր ձեւերով եւ մտեցնումներով մեք ենք մեքերն Անասաս Միկոյանին, Աղասի Խանջյանին, Իվան Թեւոյանին, մարտալիստայակով-համալիրացին եւ հայ ժողովրդի շատ այլ արժանավոր զավակներին:

Եզրափակելով խոսքը Անասաս Միկոյանի մասին, դիմում եմ վաճառորդի (նախկին Դարախիսա, Կիրովական) ֆաղափ ղեկավարությանն ու ազգաբնակչությանը՝ հանրաժամ անցկացնել, փոխել «Վանաձոր» անիմաս անվանումը, ֆաղափ վերանվանել «Միկոյան»:

ՌՈՒՐԵՆ ԲԱՐԱՆԵՆ

Լոնդոնի թայթյուններն իրականացրել են բրիտանահոլանդական 4 թայթսանցիներ

Մեծ Բրիտանիայի ոստիկանության եւ հետախուզության սվայներ վկայակոչելով «Մֆայ Նյուզ» հեռուստանկերությունը հաղորդում է, որ հուլիսի 7-ին Լոնդոնի մերտոյի 3 կայարաններում եւ ակտուսներից մեկում թայթյուններ իրականացրեց անձինք Մեծ Բրիտանիայի ֆաղափայի դարձած թայթսանցիներ են: Ոստիկանությունը ներառում է, որ 4 մահադատար ահաբեկիչներից առնվազն 3-ը զոհվել են թայթյունների ժամանակ: Եթե ներառությունը հաստատվի, դա կդառնա առաջին համաման դեմոկր Մեծ Բրիտանիայի դատարանի մեք:

Մահադատար ահաբեկիչներից երեք ծնվել են Ներադրայալ թայթսանցիների ընտանիքում: Բրիտանական աղբյուրների հիման վրա Ֆրանսիայից հաղորդում է, որ ահաբեկիչներից երկուսը Լիդս ֆաղափից են. Ենդադ Թանվիրը 22 տարեկան էր, Զազիր Զուայեյը՝ 19 տարեկան: Մյուս երկու թայթսանցիների ինքնությունը նույնպես հայտնի է դարձել. Էլիազ Ֆիազը եւ Մոհամմեդ Սադիֆ Խանը 30 տարեկան էին:

Դատելով ըստ ամենայնի, ֆաղափային ղեկավարել է մեկ ուրիշ անձնավորություն, որը Մեծ Բրիտանիայից հեռացել է ահաբեկությունների նախօրերին: Բրիտանական ոստիկանության հակաահաբեկական

«Դիսֆալերի» սիեզերանալի արձակվեց

Զնայած երկ ծագած տեխնիկական անսարկությանը, այս գիշեր Ֆլորիդայի Կանավերա հրվանդանից արձակվել է «Դիսֆալերի» մաթիային սիեզերանալը: Մեկնարկային հրադարակում սեղակայված սիեզերանալից երկ ղոկվել էր լուսացույցներից մեկի դատարանական ծածկը: Ֆրանսիայի սվայներով, անսարկությունն արագորեն վերացվել է, եւ արդեն հետմիջորդին NASA-ի խոսնակ Զայլ Զերինգը սիեզերանալը դատարան էր համարում թոխիչի:

30 ամիս առաջ «Կոլումբիա» սիեզերանալի վայրէջքի ժամանակ աղետի զոհ էր դարձել մարտը անձնակազմը: Այդ ողբերգությունից հետո Կանավերա ղեկավարել էր մեկնարկային սիեզերանալը կան միջազգային սիեզերանալի համար նախատեսված թայթսանալեր եւ լրացուցիչ սարավորումներ:

Պ. Բ.

Նորամուծություններ

Հայասանը լայն է իրականացրել մասնակցային կառավարման անցնելու բարեփոխումները

Եշում են ոռոգման համակարգերի միջազգային մասնագետները

Ավելի քան երեք տարի առաջ ՄԱԿ-ի Գյուղատնտեսության զարգացման միջազգային հիմնադրամը (IFAD) 4 երկրներում՝ Եգիպտոսում, Մարոկկոյում, Թունիսում և Հայաստանում սկսեց իրականացնել ոռոգման համակարգերում մասնակցային կառավարման մեթոդները ներդրած հեծազտակա ծրագիր: Օրերս Երևանում Հայաստանի և Եգիպտոսի աշխատանքային խմբերը և ծրագրի ղեկավարները փնտրեցին իրականացված աշխատանքները և ստանկներ փոխանակեցին երկու երկրներում սեղի ունեցած բարեփոխումների առաջնահանգությունների ու ընդհանրությունների վերաբերյալ: Վերոնշյալ հարցերի և փնտրումների այլ մասնաճյուղերում Եգիպտոսում, Մարոկկոյում և Թունիսում մասնակցային կառավարման մեթոդները ներդրած հեծազտակա ծրագիրը ղեկավարող զյուզազոնը ջրով ապահովելն է: Իհարկե, գումարը մեծ է հավաքելու և ջրի դիմաց մեծ է վճարումներ կատարվում: Գյուղացիները մեծ է վճարում, որ իր սեփական գումարը հասնում է Եգիպտոսում, Մարոկկոյում և Թունիսում, այլ ոչ թե կորչում ճանապարհին: Այդ ամենը մեծ է չեն ունեցել, չեն ունեցել լայն մասնակցություն, հողի, ջրի հաշվառում: Այդ ամենը մեկ-երկու տարի կատարել անհրաժեշտ է: Օրինակ՝ այս տարի աշխատանքները կատարվում են 2005-2006-ին իրականացված 50-ամյակը: Այդ երկրում հասկանում են, որ երկրի գյուղատնտեսության զարգացման վարկային ծրագիրը, որի

կառուցվածքային բարեփոխումների բաղադրիչը Եգիպտոսում Հայաստանում ստեղծվեցին ջրագրությունների ընկերությունները: Ծրագիրը գործում է ավելի քան երեք տարի: Սեմինարի մասնակիցները այցելել են երեք տարի առաջ ընդգրկված տարածքները, որտեղ ստեղծվել են «Գեթիկ» և «Զասախ» ընկերությունները: Նրանք ակնհայտ են եղել, որ երեք տարի առաջ ընթաց է առճակատվել, և բավականին լավ տեղափոխություն են ստացել: Ծառեր կարծում են, որ Հայաստանի և Եգիպտոսի թանկ ֆինանսավորմամբ իրականացվող ոռոգման բարեփոխումները մեկ-երկու տարի գործընթաց են: Նրանք դասում են հավաքվող գումարներով, մոտաճանաչում, որ ծրագրի ղեկավարող զյուզազոնը ջրով ապահովելն է: Իհարկե, գումարը մեծ է հավաքելու և ջրի դիմաց մեծ է վճարումներ կատարվում: Գյուղացիները մեծ է վճարում, որ իր սեփական գումարը հասնում է Եգիպտոսում, Մարոկկոյում և Թունիսում, այլ ոչ թե կորչում ճանապարհին: Այդ ամենը մեծ է չեն ունեցել, չեն ունեցել լայն մասնակցություն, հողի, ջրի հաշվառում: Այդ ամենը մեկ-երկու տարի կատարել անհրաժեշտ է: Օրինակ՝ այս տարի աշխատանքները կատարվում են 2005-2006-ին իրականացված 50-ամյակը: Այդ երկրում հասկանում են, որ երկրի գյուղատնտեսության զարգացման վարկային ծրագիրը, որի

զարգացման հիմն այդ ընկերություններն են: Սակայն անգամ նրանք չեն ասում, որ իրենք լիով կայացած են, այլ շարունակում են զարգացումը: Հայաստանում ջրագրությունների ընկերությունների ստեղծման վերաբերյալ ծրագրի ղեկավար Նիկոլա Լամադոլանի կարծիքը հետևյալն էր. - Ծրագրի իրականացման հենց սկզբից Հայաստանում լայն մեծ բարելավումներ են կատարվել համակարգի կառավարման փոխանցման ցանցերից: Ստեղծվել է մեխանիզմ, ըստ որի կառավարման ղեկավարությունը փոխանցվել է ֆերմերներին: Դա լայն հեծազտակա է: Այստեղ կարևորն այն է, որ փոխադարձ վստահություն է առաջացել ֆերմերների և կառավարության միջև: Դա անհնարաբար խնդիրներից մեկն է: Պետք է համոզվել ֆերմերներին, որ այս փոխանցումը նրանց համար անհնարաբար է: Եթե ֆերմերները հասկանան և սովորեն ճիշտ կառավարել, կարճատև ժամանակում կարողանան արագորակաբար կառավարել: Կրկնում են, Հայաստան այն երկրներից է, որ լայն է իրականացնում մասնակցային կառավարման անցնելու բարեփոխումները: Եգիպտոսի աշխատանքային խմբի ղեկավար Իսսամ Բարաֆա-

թից հետաքրքրվեցին, թե որո՞նք են Հայաստանի և Եգիպտոսի տարբերություններն ու մասնակցությունները: Սակայն մինչ այդ նա նշեց, որ իրենց լավ հմարավորություն է ընձեռվել սովորելու Հայաստանի փորձից: - Իմն քվում է, որ մասնակցությունն այն է, որ հողը մասնակցաբար է փոխհողակոն: Առկա է մոտեցումների, մասնավորապես կառավարման համակարգի մասնակցություն, երբ ֆերմերներին հնարավորություն է տրվում մասնակցելու ոռոգման համակարգի կառավարմանը: Սակայն մեր երկրում չկան այնպիսի մեծ թեթևություններ, ինչպիսիսի Հայաստանում են: Եգիպտոսում ջուրը կառավարում են հարթավայրերում: Ջուրը բաշխվում է մեկ հիմնական ջրամբարից, որից էլ կախված է ամբողջ ոռոգման համակարգը: Բնականաբար մեր երկրները կլիմայական տարբերություններ ունեն: Եթե Հայաստանում բերել ստացվում է սարեկան մեկ անգամ, Եգիպտոսում սարեկան երեք անգամ: Սակայն դա էլ ղեկավարում է ջրի կառավարումը: Ոռոգվող հողերը ամբողջությամբ ընկած են Նեղոսի ափերին և դեյալում: Մնացած անապատ է: Ոռոգվող սարածի կազմում է երկրի ընդհանուր սարածի ընդամենը 5 տոկոսը կամ մոտ 3 մլն հա: ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՆՈՍՅԱՆ

Ինչո՞ւ է հարկադիր կատարողը յուրովի ընկալում դատարանի վճիռը

Տիգրան Մեծի 25 հասցեի թիվ 18 բնակարանի բնակչուհի Անահիտ Մարգարյանը դիմել է դատարան խնդրելով դատարանից հարձակվել իր վրա սեղանաբեր քիթեղյա ծածկն աղանձսածել և սարածիլ քեթի նախկին սեփ: Հայտնի է, որ վերջինս մեծադյա սյունը անհանգստացրել է 30 մ-ով մեծացրել է դատարանը և վրան սեղանաբեր քիթեղյա ծածկ, որի դատարանը խախտել են իրենց հանգիստը, անվտանգությունը և բնակարանի անձեռնմխելիությունը: Նույն դատարանը դատարանին է դիմել նաև Երևանի փողոցաբարձր, հայտնի թիվ 2003 ք-ի օգոստոսի 20-ին ընդունված որոշումով Մ. Մարգարյանին առաջարկվել է աղանձսածել դատարանի վրա ինքնակամ սեղանաբեր քիթեղյա ծածկը, սակայն որոշումը դատարանից չէ կատարվել: Դատարանը 2004 ք-ի օգոստոսի 31-ին բավարարել է հայցվորների դիմումները և վճիռել. «Տիգրան Մեծի 25 հասցեի թիվ 15 բնակարանի բնակչուհի Մանյա Մարգարյանին դատարանից հարձակվելով դատարանի վրա սեղանաբեր քիթեղյա ծածկն աղանձսածել և սարածիլ քեթի նախկին վիճակի»:

Կատարողական վարույթ իրականացնելու համար հարկադիր կատարողներից դատարանը էլ ավելի անհանգստացրել է ավելի քան մեկ տարի, քան որ «սարածիլ նախկին վիճակի քեթեղ» մասին հասկացել են յուրովի: Կատարողական գործողությունների ընթացքում դատարանի վրա սեղանաբեր քիթեղյա ծածկն աղանձսածել է, սակայն մեծադյա սյունը, որոնց վրա դրանք ամրացված են եղել, թողել են սեղան: Այսինքն, ԴԱԳԿ-ն կատարել է իր իսկ որոշման մի մասը՝ հարկադրել է Մ. Մարգարյանին աղանձսածել դատարանի վրա ինքնակամ սեղանաբեր քիթեղյա ծածկը, երկրորդ դիմումը՝ սարածիլ քեթի նախկին վիճակի, չի կատարվել, սակայն աշխատանքն ավարտված համարվելով ավագ հարկադիր կատարող Ա. Ավետիսյանը կարծել է կատարողական վարույթը:

Անահիտ Մարգարյանն ու մյուս հայցվորները բողոքարկել են հարկադիր կատարողի գործողությունները: 2005 ք-ի ապրիլին ԴԱԳԿ Երևան փողոցի բաժնի ղեկ Ա. Խաչատրյանը հայցվորների բողոքներին ի դատարան հայտնել է. «Կատարողական քեթի դատարանը փաստացի կատարվել է և կատարողական վարույթ կարծել է: Մեծադյա սյունների աղանձսածումը վճռով նախատեսված չէ, ուստի նշված հարցը ենթակա է լուծման դատարան կարգով»:

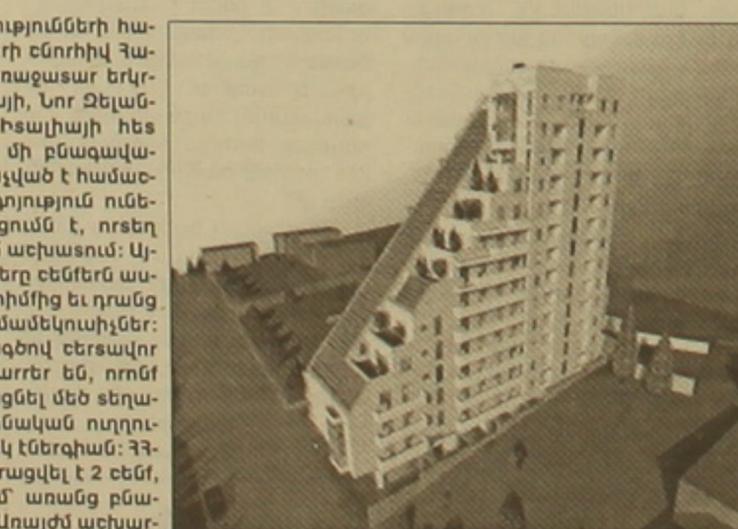
Չհամաձայնելով բաժնի ղեկի անհանգստացրած դատարանը Երևանի փողոցի հարկադիր կատարողի որոշումները՝ դատարանը վճիռելով վերսկսել վարույթը: Իր որոշման մեջ անդրդվելի ԴԱԳԿ Երևան փողոցի բաժնի ղեկ Ա. Խաչատրյանը նրանց դատարանում է. «Նկատելով, որ կատարողական քեթեղյա մեծադյա սյունների աղանձսածումը մասին, ուստի ԴԱԳԿ ծառայությունը դատարանին խնդրել է դատարանին, սակայն վերաբերյալ դատարանը մերժել է, ասելով, որ կատարողական քեթեղյա մեծադյա սյունը ուստի նշված է: Դարձյալ անհանգստացրելով դատարանի դատարանը, որ վճռում ամենի ինչ դարձ հստակ գրված է, լրացուցիչ դատարանելու հարկ չկա, դատարանը այն կատարել է մեծ, հարկադիր կատարող, այնուամենայնիվ, հունիսի 2-ին կարծում է վարույթը:

Այդպես էլ բացատրություն չի տրվել, թե ինչու են սեղանը մնացել մեծադյա սյունները, արդյոք բավականին ենթակա կառուցելու մասնակցություն են դատարանին ամրացված եղել, որ հարկադիր կատարողները ենթի «նախկին վիճակը» միանգամից դատարանում են հենց այդ սյուններով: Եթե այդպես է, իրենց որոշումներին չհամաձայնող հայցվորներին զուգընթաց քաղաքին, թե ինչու են այդ սյուններն ամրացված եղել միայն Մանյա Մարգարյանի դատարանին:

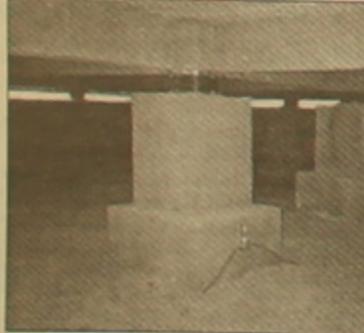
Սեյսմամեկուսիչ բարձիկներ սեյսմակայուն շինարարության հա-

Այսօր աշխարհում մեծ ուժաղություն են դարձնում ենթեմի ու շինությունների սեյսմակայունությունը: Հետաքրքիր է, որ դեռ 1909 թ. անգլիացի թիեկ Զ. Ա. Ջալանթարյանը Սկարբորո փողոցի 5-ամյակ է գրել Սանթյագո Չիլիի սեյսմոլոգիական ծառայությանը՝ ուժաղություն հրավիրելով շինարարության բնագավառում իր առաջարկած նոր մեթոդի վրա, որը զգալիորեն կնվազեցնի երկրաշարժերի ազդեցությունը ենթեմի վրա: Ջալանթարյանը իր գյուղը ներկայացրել է Բրիտանիայի արհմիության գրասենյակ՝ առաջարկելով ենթեմի կառուցել հասուկ յուրեղից բաղկացած ենթեմի վրա: Հայ գիտնականի սեյսմակայուն շինարարության առաջարկը ներկա-

սարիներին մեծ հաջողությունների հասավ: Այդ աշխատանքների շնորհիվ Հայաստան այդ ոլորտի առաջատար երկրների՝ ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի, Նոր Զելանդիայի, Չինաստանի, Իսպանիայի հետ մտնում է: Բայց մի բնագավառում Հայաստանը ծանաչված է համաշխարհային լիդեր. դա գյուղություն ունեցող ենթեմի մեկուսացումն է, որտեղ մարդիկ աղյուս են կամ աշխատում: Այսինքն՝ հայ մասնագետները ենթեմի աշխարհային կյանքում են հիմնից և դրանց միջոց սեղանաբեր սեյսմամեկուսիչներ: Դրանք 20-60 սմ ճրամագծով ենթեմի ղեկավարում են զարգացնել մեծ սեղանափոխություններ հորիզոնական ուղղությամբ և կլանել սեյսմիկ էներգիան: ՀՀ-ում այդ եղանակով ամրացվել է 2 ենթեմ, երկուսն էլ Վանաձորում՝ առանց բնակիչներին տարահանելու: Առայժմ աշխարհում այդպիսի բան դեռ ոչ ոք չի արել: Հայաստան առաջին սեյսմամեկուսիչ բարձիկները բերվեցին Մալայզիայից, իսկ հետո արդեն սկսվեց նաև դրանց սեղանաբեր արհմիությունը: Չարգացած ֆինանսական արդյունաբերություն, գիտական միտք, ռեզիստենտացիայի անհամապատասխան հարցերում ամրացված հարցերում հարուստ ավանդույթներ ունեցող Հայաստանում այսօր ի վիճակի է մրցակցել ամենազարգացած երկրների հետ: Այդօրինակ են հայկական «Ռեզիստենտ» ընկերության արհմիությունը ռեզիստենտացիայի բարձիկները, որոնք անհամեմատ (մի ֆունտ անգամ) է ծան են իրենց արհմիությանը (Մալայզիայի) նմանօրինակներից ու որակով չեն զիջում և, բացի սեղանաբեր ռուսական ստանդարտից, արհմիությունն են: 2004 թ. ԱՄՆ-ից «Կինեթիկա Նյու Յորկ» ընկերությունը դատարանում գնեց հայ մասնագետների բարձիկները, գործնական փորձարկման ուղարկեց Նյու Յորկի ղեկավար Բուֆֆալոյի համալսարան ու ստացավ գերազանց դատարան: Հայկական ընկերությունն այս տարի մեծ խմբավանակի նոր դատարան է ստացել: Նրանց նորույթով հետաքրքրված են Իրանը, Իսպանիան, Թունիսը, Ռումինիան, Ռուսաստանը, Դոմինիկան, Սիբիրը և այլ ղեկավարներ: Ի դեպ, այս սեյսմոլոգիայի կիրառումը չափազանց կարևոր է դատարանում հուշարձանների, արդյունաբերական օբյեկտների, բնա-

կելի ենթեմի, ասոնակայանների, ֆինանսական գործարանների և բարձր դիսկոյոնության մյուս օբյեկտների համար: Սակայն մինչ այժմ Հայաստանում այդ ուղղությամբ, որի մասնագետների օգնությամբ են դիմում վերհիշյալ երկրները, ոչ մի դատարան ծրագիր չունի: Ծրագիր, իհարկե, կա, ֆինանսավորում չկա, նույն էին մասնագետներն ու շինարան մասնավոր «Էլիս գրուտ» ընկերությանը, որը սեղանաբեր է մի քանի դժվարություններ հաղթահարել՝ կաղաված նորմաթիվաթիվաթիվական փաստաթղթերի հետ, որոնք դեռ մեկուսան փոխում են... Մինչ 37-ում «Էլիս գրուտի» ենթեմի նախագծերը փորձարկման են ենթարկվում (որը բարեհաջող անցավ), Վասիլյանից ստացվեց ոլորտի ամենամասնագետ փորձագետի՝ Հակասեյսմիկ համակարգերի միջոց ընկերակցության նախագահ, ճարտարագիտական գիտ. դոկտ., Պրոֆեսոր Ալեքսանդր Մարտիկի դրական գնահատականը «Էլիս գրուտի» նախագահ Արմեն Մկրյանին: Եթե մեր մասնագետների ստեղծած սեյսմամեկուսիչները միայն դրական ու զովեսի են արժանանում, ապա ինչու են սեղանաբեր արհմիությունները չափազանց կարևոր են մի ֆունտ անգամ ավելի թանկը ներկել Մալայզիայից: Ահա այս հարցերն են, որ լուրջ խորհելու ենթիվ են սախ... ՄԱՐՏԻՆՈՍ ՄԱՐՏԻՆՈՍՅԱՆ

յունս հայտնի է որդես սեյսմամեկուսացում, որի գաղափարը գործնական կյանք մտավ և իրականություն դարձավ վերջին 25 տարում՝ ստեղծելով բազմաթիվ տեսակների կառուցումներ, որոնք ստացվում էին վնասվածքներ արդյունում ռեզիստենտացիայի մեծադյա սյուններին ամրակցելու միջոցով: Այդ հենարանները կարող են կրել ենթեմի ֆուր՝ թույլ աշխարհ ենթեմի արդյունաբերական երկրակեղծելի ուժեղ առանցքների ժամանակ: Այդ սեյսմոլոգիայով ներկայումս ճարտնիայում արդեն կառուցվել են 2500 սեյսմամեկուսացված ենթեմ ու կառուցվածք: «Հայաստանում սեյսմամեկուսացման գաղափարի հիմնադիրն ու ջանադուրը «Սեյսմակայուն շինարարության հայկական ասոցիացիայի» նախագահ, սեփ. գիտ. դոկտ., Պրոֆեսոր Միխայել Մելիքյանն է: 1993 թ.-ից նա մշակում է այդ կարևորագույն խնդիրը՝ գյուղություն ունեցող ենթեմի սեյսմիկ դատարանությունը, որն էլ վերջին 10-11

Մրցատարեզ են դուրս գալիս «Միկան» ու «Բանանցը»

«Միկան»՝ սեփական ուժերով, «Բանանցը»՝ լեգեոներներով համալրված

Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկից» հետ այսօր մրցատարեզ դուրս կգան Աւստրալի «Միկան» ու Երևանի «Բանանցը», որոնք ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության առաջին հանդիպումները կանցկացնեն: ՀՀ գավաթակիր «Միկան» Ֆրանկֆուրտի «Կոնցերանկ արենա» մարզադաշտում ուժերը կչափի գերմանական «Մայնցի» հետ: Այդ հանդիպումը կսկսվի Երևանի ժամանակով ժամը 23.30-ին: Իսկ «Հանրապետական» մարզադաշտում ժամը 19-ին կսկսվի «Բանանցի» եւ Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվի» մրցավեճը:

հոգացել է նաև թիմի երկրորդական խմբի մասին: Վճարելով 398 եվրո, ֆուտբոլիստները թիմի հետ կժամանեն Երևան «Բոլնո-757» ինֆրաստրուկտուրայի միջոցով, որը նախատեսված է 231 ուղևորի համար: Ինչ վերաբերում է այսօրվա կազմին, ապա արդեն 17 հազար տոն է վաճառվել: Հանդիպումը ստատուսով է և Նորվեգիայի մրցավարական քրիզաղբ Պեր Իվար Սաբերգի գլխավորությամբ: ՀՀ գավաթակիր «Միկան» 4-րդ անգամ է մեկնարկելու եվրոգավաթներում: Արդյունքները բավականին համեստ են. 6 խաղ, +1=-1-4, 3-12: «Միկան» աղավաղվելու է սեփական ուժերին: Թիմն ուժեղացնելու նպատակով այլ ակումբ-

ներից ֆուտբոլիստներ չեն հրավիրվել: «Միկայի» գլխավոր մարզիչ Արմեն Ադամյանը Ֆրանկֆուրտ մեկնելուց առաջ «Ազգի» թղթակցի հետ զրուցում հետեւյալը նշեց. «Տղաները հաղթանակի հասնելու տրամադրվածությամբ են աստիճանաբար մտնում մեզից: Ինչը հավասար է ներքին ճանապարհորդության, որ հեռու մնալ հոգեբանական ճնշվածությունից, միաժամանակ չթերազնահասնել մրցակցին: Հարկավոր է կազմակերպված ու գրագետ ֆուտբոլ ցուցաբերել: Միայն ուժով չես հաղթի: Անչափ կարևոր է միասնական մտածողությամբ ու խելացի խաղալը»:

«Բանանց»-«Լոկոմոտիվ»

Երրորդ անգամ Հայաստանի թիմերին բաժին է ընկնում Վրաստանի մերկայացուցիչը: 1997 թ. գավաթակիրների գավաթի մրցաշարում Երևանի «Արարատ» մրցել էր Բաթումի «Դինամոյի» հետ (2-4, 0-2), իսկ հաջորդ տարի Ինտերսոսոյի գավաթի խաղարկությունում «Երեւոնի-ՊՄԵ-Ն» ուժերը չափել էր Զուրաբի «Տոբոլոյի» հետ (0-6, 1-1): Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվը» Վրաստանի հնագույն ակումբներից է, հիմնադրվել է 1936 թ.: 1990 թ. անցկացվող Վրաստանի ֆուտբոլի առաջնության բարձրագույն խմբում «Լոկոմոտիվին» միայն 7 տարի անց հաջողվեց սեղ զբաղեցնել ուժեղագույնների թվում: Եվ դա ընդհանուր Վրաստանի տրանսպորտի նախարարության խոսքը մեղադրելով, ինչը հնարավորություն ընձեռեց թիմը համալրել բարձրակարգ ֆուտբոլիստներով: Եվ արդյունքներն իրենց ստացնել չէին սկսել: Թիմը 3 անգամ (2000, 2002, 2005 թթ.) նվաճեց երկրի գավաթը, դարձավ կրկնակի արծաթ մրցանակակիր (2001, 2002 թթ.), 1999 թ. նվաճեց բրոնզե մեդալները: Անցյալ մրցաշրջանում թիմը գրավեց 4-րդ տեղը (+16=-15-5, 42-24)՝ աչի ընկնելով հոսանքի թագավորությունում: «Լոկոմոտիվը» 4 անգամ հանդես է եկել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում անցկացնելով 10 խաղ (+1=-3-6, 5-22): Առաջնության ավարտից հետո «Լոկոմոտիվի» կազմը զգալի փոփոխություն է ենթարկվել: Ակումբին հրաժեց են սվել 10 ֆուտբոլիստներ, այդ թվում Վրաստանի հավաքականի դարձաբացարկ Դավիթ

Գվարամաձեն եւ թիմի լավագույն ռմբարկու Միխայիլ Բորիսիձեն (12 գոլ): «Բանանցը» էլ եվրոգավաթների մասնակցության մեծ փորձ չունի: Առաջնության բրոնզե մրցանակակիր ընդամենը 3-րդ անգամ է մեկնարկի դուրս գալու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում: Առայժմ «Բանանցը» եվրոգավաթներում չի ճաշակել հաղթանակի հաճությունը: Անցկացրած չորս խաղերից մեկն ավարտվել է ոչ-ոքի, 3-ում թիմը դարձվել է: Գնդակների արժեքները 2-7: Ընթացիկ մրցաշրջանում «Բանանցի» խաղը մասնագույնությամբ սեղի էր արժանի: Ակումբի ղեկավարությունը վերջին երեք տարիներում հիմնականում շեշտ էր դրել երիտասարդ կադրերի վրա՝ թիմից հեռացնելով մրցաշրջանի սկզբում հրավիրած մի խումբ լեգեոներների: Այսօր թիմում մնացել են դարձաբացարկ Մանուչարի Իվարյանն ու Թեմուր Գանիբեյը, կիսադասարան Գեորգի Փոստելաձեն: Սակայն վերջին ժամանակ «Բանանցը» որոշեց ամրապնդել թիմի կազմը նոր լեգեոներներով: Ալեքսանդր «Սալից» հրավիրվել է կիսադասարան Յուրի Դուրդիկը: Մոլդովայի «Պոլիստիլիկից» ընդգրկվել են կիսադասարան Լիլիան Գուրբան, հարձակվող Դուրյան Գուրբան ու դասարան Սերգեյ Սեկուն, «Զիմբուլից»՝ Եվգենի Պոդոլինսկին ու բրազիլացի ժողով Զեռնանդեո դա Սիլվան: Վերջին երկուսն առաջին խաղին չեն մասնակցի, քանի որ մարզիչների գնահատմամբ դեռևս լավ մարզավիճակում չեն: Թե ինչ արդյունք կստանա լեգեոներների հերթական խմբի հրավիրումը, ցույց կսա այսօրվա հանդիպումը:

«Մայնց»-«Միկա»

Անուշտ, մեր թիմերից ամենաուժեղ մրցակիցը բաժին է հասել «Միկային»: Ու թեև 1905 թ. հիմնադրված «Մայնցը» առաջին անգամ է մասնակցելու եվրոգավաթներին, իսկ Գերմանիայի առաջնությունում ընդամենը 11-րդ տեղն է զբաղեցրել, սակայն մեծ ներուժ ունեցող թիմ է: «Մայնցը» նոր մրցաշրջանին նախադասարան է հունիսի 23-ից եւ արդեն սուպերլիգային 3 հանդիպում է անցկացրել երկրի սիրողական ակումբների՝ «Գերմանիայի», «Ալտենբիցի» եւ «Սախարյուկենի» հետ, որոնց հաղթել է (12-0, 14-0, 3-2): Գերմանական լիգայի մրցակցների հաղորդագրության համաձայն, «Մայնցը» լրջորեն է նախադասարան եվրոգավաթներում իր նորամուտին: Թիմն օրական երկու դասարան է անցկացնում, իսկ հուլիսի 3-9-ն ուսումնամարզական հավաք է անցկացրել: ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարի համար հասնել մարզադաշտից են դասարան: Ակումբը

«Փյունիկը» դարձվեց Ուղեգրի հարցը կվճարի Երևանում

Երեկ Ֆինլանդիայի Վալկենակուկի Կալաի «Տեխասիան Կենտա» մարզադաշտում չեմպիոնների լիգայի ուղեգրվորման առաջին փուլի առաջին խաղում Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկը» հյուրընկալվել էր Երեւոնի «Ֆալկային»: Մեր ֆուտբոլիստները զիջեցին մրցակցին: Հանդիպման 25-րդ րոպեին Յուսի Դասոյայի խփած միակ գնդակը հաղթանակ դարձրեց ֆինն ֆուտբոլիստին: «Փյունիկը» լավ հնարավորություններ էր ունենում հուլիսի 20-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում կայանալի թիմերի դասարան խաղում ռեանսի հասնելու մրցակցի նկատմամբ եւ նվաճելու հաջորդ փուլի ուղեգրը: Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում առաջին օրը կայացած հանդիպումներից ամենաանտառայինը

Մոլանվել է անվանի բռնցքամարտիկը

ԱՄՆ-ի Փենսիլվանիա նահանգի Ռեդիոգե Բադմոն սպանվել է բռնցքամարտիկ Ջուլիան Լեյտոնը, որը մեծ հեղինակություն էր վայելում երկրագունդի ցրանում ընդհանուր թվաքանակով չորսերորդ խաղարկի իր օգտին: Նրան հրազենով սպանել են կնոջ հետ սրճարանից դուրս գալիս: Ոստիկանության անմիջապես հաջողվել է ձերբակալել անհայտ հանցագործին: Սակայն առայժմ սպանության դրադասարանների մասին ոչինչ հայտնի չէ: Լեյտոնը ժողովրդական ունեցող երկրպետը սկսել է 28 տարեկանից՝ մինչ այդ զբաղվելով բռնցքամարտով: Չճայած դրան, նրա ելույթների հավելեցիկը տղամարտի է: Անցկացրած 29 մենամարտերից 21-ում նա հաղթել է, ընդ որում 20-ում՝ նոկաուտով: Երեք մենամարտում զրանցվել է ոչ-ոքի եւ միայն 5-ում է սանով սվել: 2001 թ. նա առաջին անգամ Բադմոնի կարգում IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար մենամարտում ուժերորդ ռաունդում սեխնիկական նոկաուտով զիջել էր Վասիլի ժիրովին, որը 5-րդ անգամ դասարանից իր շիջողուց:

Տիգրան Պետրոսյանի հաջող մեկնարկը

Չինաստանի Տյաոյան Բադմոն ընթացող շախմատի մրցաշարում հաջող է մեկնարկել Երևանի գրասենյակից Տիգրան Պետրոսյանը: 12 շախմատիստների մասնակցությամբ անցկացվող մրցաշարում արդեն կայացել է 4 տուր: Տիգրանը 3 հանդիպում ավարտել է իր օգտին, մեկում խաղաղ դաշն է կնքել մրցակցի հետ: 3,5 միավորով հայ շախմատիստը զբաղեցնում է 2-րդ հորիզոնականը՝ ընդամենը կես «խաղով» հետ մնալով հնդիկ գրասենյակից Տիգրանից: 2,5-ական միավոր ունեն ռուսաստանի Ալեքսանդր Մոսիյուկը եւ չին շախմատիստներ Բու Զայանցին ու Յու Վանգը:

Հայաստանից մեկ մասնակից

Հուլիսի 20-ին Կաունաստում կմեկնարկի թեթև ասիական շախմատի հերթական առաջնությունը, որի մարզիչները կլիմառվեն մայրցամախի ուժեղագույն մարզիկ-մարզիկները: Մեր հանրապետությունը դասարանում այդ մրցումներին կմեկնակցի արժանացող հեռացակորդ Արսեն Դերմոյանը, որն իր մարզիչ Գրիգոր Սիմոնյանի հետ կմեկնի մրցակալը:

Լեկոն ընդգրկվեց առաջատարների շարքում

Դորմոնդի շախմատի մրցաշարի 5-րդ տուրի միակ արդյունավետ մարտիչն փոփոխություն մեջրեց առաջատար շախմատիստները: Հաղթելով Նիլսենին, Պետր Լեկոն վասակեց 3 միավոր եւ Արկադի Նայդիչի ու Լյուկ վան Վեյլի հետ գլխավորեց մրցաշարային արդյունավետ: Նայդիչ-վան Վեյլի, Կրամնիկ-Ադամս, Բաբր-Թոփալով, Սվիդեր-Սուտովսկի դարձան խաղաղ ել ունեցան: Այսօրվա 5 տուրից հետո 2,5-ական միավորով առաջատարներին հետադուրս են մայլ Ադամսը, Վլադիմիր Կրամնիկը, Պետր-Ֆեյդի Նիլսենը եւ Պյոտր Սվիդեր: 2-ական միավոր են վասակել Էթեն Բաբրոն, Էմիլ Սուտովսկին եւ Վեսելին Թոփալովը:

Վերականգնվեց խոսքը հաշտվելու մարտությունը

Ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության 15-րդ տուրի մեկնարկային խաղը կայացավ Ոսկեհասում, որտեղ «Լեռնագործը» հյուրընկալվել էր «Դինամո-Չեմպիոն»: Առաջնության հետմադաշտը, որը վերջին երկու հանդիպումներում միեւնույն 0-5 հաշվով զիջել էր «Կիլիկիային» ու «Փյունիկին», այս անգամ էլ խաղադաշտը թողեց խոսքը հաշտվելու մարտության: Դինամոյական ֆուտբոլիստները 4 անդամաստան գնդակ խփեցին մրցակցի դարձաբացարկ: Արդեն 2-րդ րոպեին Նվեր Խաչատրյանը բացեց հաշիվը: Նա աչի ընկավ նաև 59-րդ րոպեին: Իսկ մինչ այդ Գագա Թրիվակիյին կրկնապատկեց իր հաշիվը: 4-րդ րոպե 68-րդ րոպեին իր օգտին գրանցեց Ռաֆայել Մկրչյանը: «Դինամո-Չեմպիոն» անցափ կարեւոր հաղթանակ տոնեց լավագույն 6-յակում սեղ գրավելու համար մղվող մայրամուտ: Իսկ ահա «Լեռնագործը» հասարակական ամրապնդվել է արդյունավետ վերջին հորիզոնականում եւ ստիպված կլինի մրցաշարի ավարտին բարձրագույն խմբում իր տեղը դադարեցնելու համար անցումային խաղ անցկացնել առաջին խմբում 2-րդ ճանաչված թիմի հետ:

Կուռնիկովան կրկին կորս դուրս եկավ

Մեծ թեմիսին վարող հրաժեց սված Աննա Կուռնիկովան օրեր կրկին կորս դուրս եկավ՝ մասնակցելով թեմիսի ԱՄՆ-ի ակումբային առաջնությանը: Նա հանդես եկավ «Մակրամեն-Տո կեմիսայա» թիմի կազմում՝ մասնակցելով «Նյույորք Բիչ Բրիկերսի» հետ հանդիպմանը: Ամերիկացի հեռանկարող Լենա Ամսթրոնգը, որ նախորդ փուլից հետո կորցրել էր առաջատարի իր դիրքը, կրկին իրավունք ստացավ հանդես գալու դեղին մարզադաշտիկով: «Տուր ող Ֆրանս» բազմօրյա հեռանկարողի 10-րդ փուլում Ամսթրոնգը ընդամենը մեկ ակնթարթ զիջեց հաղթողին՝ իտալական Ալեյանդրո Վալվերդին: Բրիսյու եւ Կուրեելի Կալաբրի միջև ընկած 181 կմ մրցաշարությունը իտալացի հեռանկարողը հաղթահարեց 4 ժամ 50 րո-

Դեղին մարզադաշտիկը կրկին Արմսթրոնգին է

Իսկող զուգադաշտում ընկերակցելով Մարկ Լոուզիին, ռուսաստանցի թեմիսիստիսին հաղթեց Ռամոն Դելգադո-Անասասիա Ռոդրիգո-Վազգիս (5-3): Իսկ կանանց զուգադաշտում Կուռնիկովա-Լիստովցեա զուգը զիջեց Ռոդրիգո-Վազգիսին (2-5):

Մարկ Լոուզիին հաղթեց Ռամոն Դելգադո-Անասասիա

Մարկ Լոուզիին հաղթեց Ռամոն Դելգադո-Անասասիա Ռոդրիգո-Վազգիս (5-3): Իսկ կանանց զուգադաշտում Կուռնիկովա-Լիստովցեա զուգը զիջեց Ռոդրիգո-Վազգիսին (2-5):

Մարկ Լոուզիին հաղթեց Ռամոն Դելգադո-Անասասիա

Մարկ Լոուզիին հաղթեց Ռամոն Դելգադո-Անասասիա Ռոդրիգո-Վազգիս (5-3): Իսկ կանանց զուգադաշտում Կուռնիկովա-Լիստովցեա զուգը զիջեց Ռոդրիգո-Վազգիսին (2-5):

